

Datum:	1 september 2011	Nr.:	
Van:	het college van burgemeester en wethouders		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Kopie aan:	Wethouder Adriaansen, Comé Gelljns, Sjaak Kools, René Kools		
Onderwerp:	Vaststelling erfgoedkaart gemeente Roosendaal		
Bijlage:	Erfgoedkaart gemeente Roosendaal		

Inleiding

In de beleidsnota Toekomst voor het verleden, die door ons college in 2007 is vastgesteld, is het opstellen van een cultuurhistorische waarden kaart of erfgoedkaart een belangrijk actiepunt.

Inmiddels is de erfgoedkaart gereed en door ons college vastgesteld. Daarbij is een informatiebron voorhanden die bij ruimtelijke orderingsprocessen, beoordeling van bouwplannen etc. geraadpleegd dient te worden en waarvan de gegevens waar nodig vertaald moeten worden in de regels van een bestemmingsplan. Ook worden cultuurhistorische gegevens betrokken bij het nemen van beleidsafwegingen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Doel

Met deze raadsmededeling stellen wij u in kennis van de erfgoedkaart.

Informatie

Wat is een erfgoedkaart?

1. De erfgoedkaart is een dynamisch document met informatie inzake cultuurhistorie: het is een verzameling van gegevens die deels al beschikbaar zijn, maar erg verspreid, waardoor het overzicht tot voor kort ontbrak. Het gaat om de volgende gegevens: archeologie, historisch-geografische elementen en structuren, historische stedenbouw (structuren, rijks- en gemeentelijke monumenten).

2. Het document is van belang voor het nemen van ruimtelijke beslissingen, het opstellen van structuurvisies en bestemmingsplannen. Het is een afwegingskader waarbij het aspect cultuurhistorie in brede zin bij ruimtelijk orderingsbeleid betrokken wordt.

Het belang van de erfgoedkaart dient gezien te worden in het licht van landelijke ontwikkelingen. Aandacht voor cultuurhistorie in bestemmingsplannen en de wijze waarop daarmee bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden wordt, heeft een relatie met het door de vorige minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in gang gezette project MoMo (modernisering monumentenzorg). Kenmerkend voor MoMo is een integratie van monumentenbeleid/cultuurhistorie met ruimtelijke ordening. Goede ruimtelijke ordening betekent dat er een integrale afweging plaatsvindt van alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte. Een van die belangen is de cultuurhistorie. Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument waarin aandacht geschonken dient te worden aan en bescherming dient plaats te vinden van cultuurhistorische waarden.

Inhoud van de erfgoedkaart.

De erfgoedkaart bestaat uit een aantal kaarten en een verklarende en beschrijvende toelichting.

In de inleiding van de erfgoedkaart wordt aangegeven dat het product niet alleen een inventarisatie betreft van de binnen de gemeente aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden, maar ook een waardering bevat. Ook wordt aangegeven dat de gemeente beleid zal maken (mede) op basis van de gegevens van de cultuurhistorische inventarisatie en waardering. Deels gebeurt dit trouwens al, omdat de gemeente beschikt over een (rijks- en gemeentelijke) monumentenlijst en een lijst met beschermde bomen. In de Erfgoedverordening zijn de ondergrenzen voor de noodzaak voor archeologisch onderzoek vastgesteld.

Bestemmingsplannen dienen te worden voorzien van een archeologische paragraaf in de toelichting en een doorvertaling van relevante archeologische waarden in de regels (door middel van een dubbelbestemming Waarde - archeologie).

In hoofdstuk 2 wordt een exposé gegeven van de wording en het gebruik van het landschap. Daarbij wordt ook ingezoomd op de invloed van de mens op het landschap in de verschillende perioden van de geschiedenis. Daarbij komen aan de orde: de agrarische bedrijfsvoering, de turfwinning, de infrastructuur, de religieuze artefacten, nijverheid en industrie.

In de hoofdstukken 3 en 4 wordt ingegaan op archeologie. Daarbij worden in hoofdstuk 3 vooral de reeds aanwezige (geregistreerde) waarnemingen en vondstmeldingen bij elkaar gezet, waarna in hoofdstuk 4 de archeologische verwachtingenkaart wordt toegelicht. De basis van deze verwachtingenkaart is het geomorfologische landschap gecombineerd met de historische geografie. Opgemerkt wordt dat de archeologische verwachtingenkaart in de nabije toekomst zeker nog verfijnd zal moeten worden.

Hoofdstuk 5 is gewijd aan de historisch-geografische structuren en de historische groenstructuren. De verschillende interessante gebieden en objecten worden benoemd, in het kort beschreven en gewaardeerd (redelijk hoog-hoog-zeer hoog).

Het gaat daarbij om:

- de nederzettingen (o.a. de kernen, Groot Kalsdonk, Borteldonk, Vroenhout en dergelijke);
- de akkers, weldegebieden en woeste gronden en turfwinningengebieden;
- infrastructuur: belangrijke wegen van oude oorsprong, waarvan de loop nog iets vertelt over de ontwikkeling van het landschap c.q. die een belangrijke verbindingen vormen (bijvoorbeeld verbindingen tussen Bergen op Zoom en Breda die door Roosendaal lopen);
- kastelen, buitenplaatsen en landgoederen zoals de gronden van het kasteel van Wouw, landgoed Wouwsche Plantage, Landgoed Visdonk en dergelijke;
- historische groenstructuren en zichtlijnen: het gaat hier vooral om houtwallen en beplantingen van wegen in het buitengebied, alsmede om bossen en parken;
- historische (steden)bouwkunde: stedenbouwkundige structuren die samenhangende eenheden van gebouwen en structuren vormen die als beschermenswaardig moet worden aangemerkt. Het gaat om: de wederopbouwwijk Kalsdonk, het gebied rondom de Boulevard Antverpia, de Parkaan en omgeving en het stationsgebied (woonwijk) in Roosendaal.

Daarnaast zijn opgenomen: de rijksmonumenten alsmede de gemeentelijke monumenten en de monumentale bomenlijst.

De Erfgoedkaart bevat daarmee een totaal inzicht in de bekende archeologische, historisch-geografische en historisch bouwkundige waarden en biedt daardoor een goed fundament van cultuurhistorische en archeologische gegevens die kunnen dienen als één van de onderzoeksmomenten bij het nemen van ruimtelijke beslissingen. Op deze wijze wordt reeds geanticipeerd op de verdere uitvoering van de MoMo (modernisering monumentenzorg).

Opgemerkt wordt dat de kaart een dynamisch karakter heeft. Dit geldt met name ook voor het aspect archeologie. Weliswaar bevat de kaart een archeologische verwachtingenkaart, maar dat betekent niet dat daarmee het aspect archeologie definitief en voor altijd is vastgelegd. De gemeente heeft sinds september 2007 een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Bergen op Zoom. De stadsarcheoloog van Bergen op Zoom levert binnen het kader van deze overeenkomst in opdracht van de gemeente voor ieder bestemmingsplangebied een op maat gesneden archeologische paragraaf aan. Daarmee wordt de archeologische kennis verder uitgebreid en verdiept. De nieuwste inzichten zullen vervolgens verwerkt worden in de erfgoedkaart.

Vervolg (procedure)

Aandachtspunten zijn in dit verband:

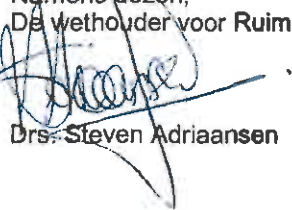
- Bekendheid geven aan de erfgoedkaart als toetsings- en afwegingskader bij ruimtelijke beslissingen en beoordeling van bouwplannen. Dit impliceert een intern communicatietraject.
- Ontsluiting van de erfgoedkaart voor degenen die er mee moeten werken.
- Ontsluiting van de erfgoedkaart voor de belangstellende burger en de organisaties die zich met cultuurhistorie bezighouden. In toenemende mate staat cultuurhistorie van de eigen woonplaats en omgeving in de belangstelling. Ook kent onze gemeente diverse heemkundekringen en andere verenigingen die zich met cultuurhistorie bezig houden. De kennis en kunde van deze verenigingen die zich vaak met hart en ziel inzetten voor kennisvermeerdering van de plaatselijke geschiedenis, heeft de gemeente hard nodig voor de verdere uitbouw van de voorliggende erfgoedkaart. Voorstel is dan ook om met deze partijen nauw samen te werken zodat gebruik gemaakt kan worden van elkaars kennis.

De belangrijkste externe gebruikers en 'cultuurhistorische partners' (waaronder de Heemkundekringen, Stichting Beeld, het Hurksgenootschap en Stichting Kasteel van Wouw) worden dan ook in kennis gesteld van de erfgoedkaart.

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
Namens dezen,
De wethouder voor Ruimtelijke Ontwikkeling en Monumenten ca.

Drs. Steven Adriaansen

Nadere informatie:

De erfgoedkaart is in te zien op de gemeentelijke website onder het kopje:

Wonen, werken, leven

Bouwen

Monumenten